روزنامه شرق

یکشنبه ۱۸ فروردین ۱۳۹۸ • ۱ شعبان ۱۴۴۰ • ۷ آوریل ۲۰۱۹

سال شانزدهم • شماره ۳۳۹۶ • ۱۶صفحه • ۴۰۰۰ تومان

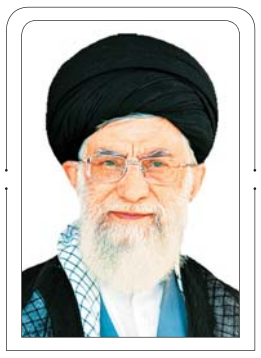

مقام معظم رهبری در دیدار نخست‌وزیر عراق:

کاری کنید که نظامیان آمریکایی هرچه زودتر از عراق خارج شوند

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، مقام معظم رهبری دیروز در دیدار آقای عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر عراق و هیئت همراه، با اشاره به آمیختگی اعتقادی، فرهنگی و تاریخی دو ملت ایران و عراق تأکید کردند...

صفحه ۱۵

گفت‌وگو با حسین مرعشی:

روحانی به مخالفان بهانه می‌دهد

گروه سیاست: نحوه مواجهه مسئولان با سیل سراسری و بحرانی که به صورت زنجیره‌ای استان‌های کشور را درگیر کرده بود، با انتقادهای زیادی در فضای مجازی مواجه شد. این انتقادات بیشتر دولت را مخاطب قرار داده بود و به فرض نزدیک...

صفحه ۲

یک کارشناس بودجه در گفت‌وگو با «شرق» حذف و اضافه‌های لایحه بودجه در مجلس را بررسی کرد

تغییرات نامتعارف در بودجه دولت

صفحه ۸

گفت‌وگوی «شرق» با لعیا جنیدی معاون حقوقی رئیس‌جمهوری

رئیس جمهور حق وتو ندارد

عکس: سهند تاکی، شرق

صفحه ۳

۱۲ سناتور به دنبال محدودکردن ترامپ در حمله به ایران

وتو علیه دموکرات‌ها

عکس: AP

صفحه ۱۵

تیترها

ضربه آخر رانتی‌ها به سفره مردم

صفحه ۴

بیماری‌هایی که با سیل می‌آیند

خطر سیل همچنان خوزستان را تهدید می‌کند

صفحه‌های ۱۱ و ۱۳

ادامه اعتماد عمومی مردم به چهره‌های ورزشی

بیرانوند دنباله‌رو دایی

صفحه ۱۴

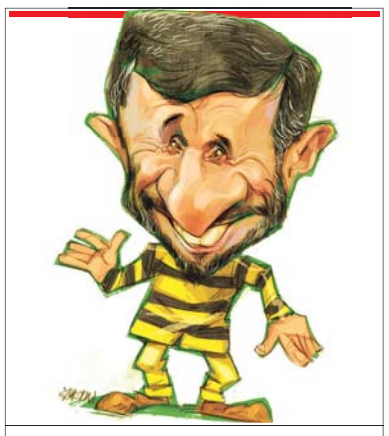

شایعه بازداشت احمدی‌نژاد چه بود؟

صفحه ۶

سرمقاله

سیل ۹۸ و آموزه‌های آن

سید محمود حسینی*

سیل سنگین و کم‌سابقه فروردین‌ماه امسال، هرچند با پیامدهای تلخی همراه بود، اما درس‌های آموزنده‌ای داشت. درصورتی‌که پدیده سیل بررسی همه‌جانبه شود، می‌تواند مبنای اصلاح برخی مشکلات در ابعاد مدیریتی، اعم از مدیریت کلان و مدیریت بحران، در کشور باشد و موجبات کاهش خسارات در سوانح طبیعی را فراهم کند.

الف: آنچه کشور ما بیش از پیش از آن رنج می‌برد، اختلاف در سطوح بالای مدیریت، چندگانگی و در نتیجه ضعف انسجام، اقتدار و اعمال حاکمیت است. حکومت گرچه قدرت زیادی دارد، اما اقتدار در اداره کشور ارزش دارد و به کار می‌آید. همین ضعف در اعمال حاکمیت در مدیریت بحران حوادث سیل اخیر هم بازتاب یافت و مردم ما شاهد ناهماهنگی‌های آشکار در قول و فعل مسئولان بودند که دور از انتظار بود. امروز کشور بیش از هر زمان دیگری به انسجام و وحدت ملی نیاز دارد. شایان ذکر است طبق قانون، نهادهای نظامی موظف‌اند در مقابله با حوادث طبیعی، با همه امکانات و توان و البته هماهنگ با قوه مجریه و تحت امر ستاد مدیریت بحران، کمک و همکاری کنند.

ب: تجربه نشان داده است مردم ایران، در مشکلات و به‌ویژه در حوادث و بلایای طبیعی، به‌جد و با فداکاری به کمک هم‌وطنان خود می‌شتابند و وحدت ملی به اوج خود می‌رسد. زلزله بم و زلزله کرمانشاه به‌خوبی این حس وطن‌دوستی و نوع‌دوستی ایرانیان را به نمایش گذاشت. انتظار می‌رفت با توجه به گستره و ابعاد سیل اخیر موج همکاری‌ها و کمک‌رسانی در بستر سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه‌ها بیش از گذشته سامان یابد، اما به نظر می‌رسد دستگاه‌های مسئول، چندان استقبال نکرده‌اند. مسدودشدن حساب یکی از خیرین مسئولیت‌پذیر پیام خوبی به مردم و خیرین نبود. شایسته است دولت نه تنها این نهادهای کمک‌رسان را حمایت و البته بر آنها نظارت کند، بلکه به حضور بیشتر نیز تشویق کند؛ زیرا مشارکت مردم و تعامل و توانمندسازی متقابل جامعه و حکومت امری ضروری و رافع مشکلات است.

ج: کشور ما در منطقه‌ای سانحه‌خیز قرار گرفته است و انواع بلایای طبیعی در آن رخ می‌دهد؛ بنابراین باید در مدیریت بحران به بعد مدیریت پیشگیرانه توجه بیشتری شود. همه بخش‌های حاکمیتی و اجرائی باید در این زمینه به مأموریت‌ها و وظایف خود عمل کنند و در افزایش آگاهی، آمادگی و جلب همکاری مردم در معرض بحران و اقدامات پیشگیرانه اهتمام جدی داشته باشند؛ از جمله نقش وزارت نیرو در مدیریت بحران سیل و مأموریت‌های پیشگیرانه بس مهم است. طبق قانون، وظایف وزارت نیرو در بخش آب «حفاظت، کنترل و بهره‌برداری از منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی (رودخانه‌ها، سواحل، تالاب‌ها، دریاچه‌ها، چشمه‌ها، نهرها، کانال‌های آب، قنوات، چاه‌ها و سایر منابع آب) و «سیاست‌گذاری در مدیریت سواحل و رودخانه‌ها» است. از اهم وظایف نظارتی و کنترلی وزارت نیرو، حفاظت از بستر و حریم رودخانه‌ها، نهرها، کانال‌های آب، آبراه‌ها و تالاب‌ها است. وزارت نیرو نباید اجازه دهد در حریم و به‌ویژه بستر رودخانه‌ها، نهرها و کانال‌ها و تالاب‌ها تصرفات غیرقانونی انجام شود و موظف به ساماندهی و در مواقع لزوم لایروبی انهار و رودخانه‌ها است. اگر در تنگه الله‌اکبر شیراز رودخانه، جاده شده است، آیا وزارت نیرو و شرکت آب منطقه‌ای استان فارس در همان زمان به نقش نظارتی خود عمل کرده است؟

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

چرا باید از افزایش تعداد نمایندگان زن دفاع کرد؟

سیده فاطمه حسینی
نماینده تهران در مجلس

موضوع افزایش تعداد نمایندگان زن در مجلس که بررسی الحاق آن به قانون انتخابات مجلس در دستور کار این هفته صحن علنی قرار دارد، راهی طولانی را طی کرده و در ادوار مختلف بارها مطرح شد اما امروز در وضعیتی متفاوت از گذشته در معرض آرای نمایندگان قرار گرفته است. به‌طورکلی حضور زنان در ارکان تأثیرگذار و تصمیم‌ساز هر کشور که دولت و مجلس در صدر آن قرار می‌گیرند، از منظر مشارکت سیاسی زنان حائز اهمیت است. از ابتدای مجلس دهم به دنبال آن بودیم که از طریق طرحی مجزا، سازوکاری قانونی را برای افزایش مشارکت سیاسی زنان در سطح پارلمان فراهم کنیم، اما به دلیل آنکه طرح مذکور بر اساس قانون انتخابات فعلی تدوین شده بود به نتیجه نرسید، بنابراین از آنجایی که ماه‌ها تلاش و جلسات و رایزنی‌های متعدد با صاحب‌نظران، حقوق‌دانان، کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس، وزارت کشور و برخی اعضای شورای نگهبان داشتیم، ناامید نشدیم و پیگیر تصویب فوریت طرح اصلاح قانون انتخابات در مجلس شدیم تا از فرصت تصویب این طرح مهم بهره ببریم و موضوع افزایش زمینه مشارکت سیاسی زنان را از طریق طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس و نیز لایحه جامع انتخابات پیگیری کنیم و به تصویب برسانیم. بنابراین پیشنهادی به کمیسیون شوراهای مجلس به عنوان کمیسیون مرجع بررسی طرح اصلاح قانون انتخابات مجلس ارائه کردیم که با الحاق بندی به این طرح، بتوان احزاب را مکلف کرد که یک‌ششم از فهرست‌های انتخاباتی مجلس خود را به نامزدهای زن اختصاص دهند. اما چرا یکی از موضوعاتی که در مجلس دهم بر آن تمرکز کرده‌ایم، به‌وجودآوردن سازوکار قانونی برای افزایش تعداد نمایندگان زن در مجلس شورای اسلامی است؟ به عنوان نماینده پیشنهاددهنده این موضوع که از ابتدای حضورم در مجلس بر آن تأکید داشته‌ام، به این سؤال در دو محور پاسخ می‌دهم؛ نخست از منظر اثرگذاری حضور زنان در عرصه سیاسی کشور به‌ویژه قانون‌گذاری در حوزه زنان و خانواده و دوم از منظر آمارهای جهانی. اثرگذاری زنان در سیاست‌گذاری: قانون اساسی و همچنین شرع مقدس، خانواده را واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان می‌داند. نکته قابل توجه آن است که این جمله در قانون اساسی بلافاصله پس از آن می‌آید که تأکید می‌کند «در ایجاد بنیادهای اجتماعی اسلامی، نیروهای انسانی هویت اصلی و حقوق انسانی خود را باز می‌یابند و در این بازیابی طبیعی است که زنان به دلیل ستم بیشتری که تاکنون از نظام طاغوتی متحمل شده‌اند، استیفای حقوق آنان بیشتر خواهد بود». بر این اساس، در مقدمه قانون اساسی به نوعی از تبعیض مثبت به نفع زنان یاد شده که در دنیا مکانیسمی شناخته‌شده و مورد استفاده برای اهداف مختلفی مانند افزایش مشارکت زنان در حوزه‌های گوناگون ازجمله سیاسی است. درواقع درپیش‌گرفتن این راهبرد برنامه‌ریزی‌شده (تبعیض مثبت) با اقداماتی صورت می‌گیرد تا نبودِ توازن را رفع کند و راه چاره‌ای برای جبران تبعیض‌های موجود در دسترس به منابع و فرصت‌ها یافته و از ادامه روند آن در آینده جلوگیری کند و به این شکل، برای گروه‌های مختلف جامعه، مکانیسمی برای دسترسی به فرصت‌ها تلقی می‌شود. البته مخالفان، اصلاح قانون انتخابات مجلس و تکلیف به احزاب برای اختصاص درصدی از فهرست خود به زنان را مانعی بر سر راه آزادی احزاب می‌خوانند اما در پاسخ باید گفت قانون‌گذار به دنبال آن است تا با دادن امکان ارائه فهرست انتخاباتی به احزاب، فهرست‌های حزبی در انتخابات را به رسمیت بشناسد که بی‌شک این اقدام منجر به حضور جدی احزاب در ساحت سیاسی کشور خواهد شد و این گام مهمی به سوی حزبی‌شدن مجلس در ایران خواهد بود. قانون‌گذار در مقابل این امکانی که به احزاب می‌دهد، یعنی به‌رسمیت‌شناختن فهرست انتخاباتی آنها، شرایطی را نیز برای آنان درنظر می‌گیرد؛ مانند ضرورت توجه به حضور زنان در پارلمان و تکلیف احزاب برای معرفی حداقل تعداد مشخصی از نامزدهای فهرست خود از میان نامزدهای زن تأیید صلاحیت‌شده. همان‌گونه که توضیح داده شد شواهد حاکی از آن است که فرصت‌ها میان زنان و مردان ناعادلانه توزیع شده و رقابت میان آنان در چنین شرایطی عادلانه نیست. بررسی سوابق کاری نمایندگان دوره دهم نشان می‌دهد بیش از ۹۰ درصد نمایندگان از بخش‌های حاکمیتی نظیر دولت، قوه قضائیه و... به مجلس راه یافته‌اند و کمتر از ۱۰ درصد نمایندگان مجلس سابقه صرفا فعالیت در بخش خصوصی را دارند. همچنین این بررسی نشان می‌دهد نمایندگان پیش از دوره نمایندگی در سمت‌هایی نظیر وزیر، معاون رئیس‌جمهور، معاون وزیر، سفیر، استاندار، معاون استاندار، فرماندار، مدیرکل استانی، رئیس دانشگاه و... در دولت و قاضی، رئیس کل دادگستری استان و... از قوه قضائیه و دارای سمت‌های فرماندهی در حوزه‌های نظامی استانی بوده‌اند.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

سیل و منافع ملی

احسان هوشمند

کشور در روزهای پایانی سال ۹۷ و روزهای آغازین سال ۱۳۹۸ با سیل سهمناکی در شمال، شمال شرق و غرب و جنوب غرب مواجه شد که پدیده‌ای بی‌سابقه در سال‌ها و دهه‌های گذشته از نظر ابعاد، حجم و وسعت جغرافیایی مناطق درگیر آن بود. بخش درخورتوجهی از استان‌های گلستان، خراسان شمالی، مازندران، لرستان، فارس، خوزستان، ایلام، کرمانشاه، همدان، کردستان، چهارمحال‌وبختیاری، بویراحمد و چند منطقه و استان دیگر درجاتی از مواجهه با سیل را تجربه کردند و خسارات قابل توجهی بر منازل مسکونی، زیرساخت‌های ارتباطی، جاده‌ها، پل‌ها، تأسیسات برق و آب، مخابرات و زمین‌های کشاورزی و دامداری‌ها تحمیل شد. سیل اخیر بیش از پیش آسیب‌پذیری کشور در برابر مصائب جمعی و بلایای طبیعی را نمایان کرد و البته نشانه‌های زیبایی از همدلی و همبستگی ملی را نیز به همراه داشت.

۱- بیش از هر موضوع دیگری سیل اخیر نشان داد کل کشور تا چه حد در برابر بلایای طبیعی آسیب‌پذیر است. سیل به‌روشنی نمایان کرد که بی‌توجهی و کم‌توجهی مزمن و چند دهه رعایت‌نکردن اصول بدیهی در همسازی با طبیعت تا چه میزان کشور را آسیب‌پذیر کرده است. سیل گسترده اخیر روشن‌تر از همیشه گفت اگر بی‌آبی و خشک‌سالی بلایی بزرگ است اما برای کشور باران فراوان هم می‌تواند خسارات بزرگی در پی داشته باشد. این پدیده به‌صراحت می‌گوید در کنار سیاهه بزرگی از مسائل ریز و درشت کشور، انبوهی از مسائل زیست‌محیطی بر شانه کشور سنگینی می‌کند. اگر بخشی از بستر رودخانه‌های کشور به جاده، خیابان، منزل مسکونی و تأسیسات شهری و روستایی بدل شده و در این ساخت‌وساز مهر موافقت نهادها و سازمان‌های دولتی و حاکمیتی را هم دریافت کرده است، تأثیر خود را در سیلاب‌های اخیر نشان می‌دهد. سیل اخیر می‌گوید کشور در دهه‌های گذشته با مدیریت ناکارآمد منابع طبیعی و زیست‌محیطی خود نه‌تنها نتوانسته از سرمایه‌های طبیعی و زیست‌محیطی‌اش مراقبت کند بلکه ضربات مهلکی بر محیط زیست، جنگل‌ها و مراتع و بستر رودخانه‌ها وارد کرده است.

سیل گسترده اخیر می‌گوید فرهنگ‌سازی و آموزش‌های عمومی لازم برای مراقبت از محیط زیست صورت نگرفته و قوانین لازم تدوین نشده است. ما در اجرای قوانین موجود موفق نبوده‌ایم. سازمان‌های ذی‌ربط در جایگاه قانونی خود قرار نداشته و گروهی فراتر از قوانین موجود حواشی رودخانه‌ها و بستر رودخانه‌ها را مورد تجاوز قرار داده‌اند و آبخیزداری به اندازه کافی مورد توجه نهادهای قانونی و اجرائی کشور نبوده است. سیل اخیر می‌گوید مدیریت منابع طبیعی کشور نتوانسته به اندازه کافی از منابع طبیعی محافظت کند. همچنین سیل اخیر می‌گوید لایروبی رودخانه‌های کشور اولویتی اساسی است.

ادامه در صفحه ۴

حرف اول

ضرورت تغییر ساختار مدیریت آب

علیرضا دائمی*

ایران برای ادامه راه توسعه مزیت‌های بسیاری دارد. نیروی جوان تحصیل‌کرده، منابع فراوان انرژی و معدنی، سرزمین پهناور با شرایط آب‌وهوایی متنوع، دسترسی به آب دریا در شمال و جنوب و همچنین موقعیت جغرافیایی سیاسی این کشور در منطقه شرایطی را فراهم کرده است که می‌توان در اعمال مدیریت و حکمرانی مناسب آب موفق شد. مدیریت عادلانه آب به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های مهم توسعه زیرساخت، نقشی حیاتی در معیشت و رفاه مردم ایفا می‌کند. در آموزش و همچنین استفاده از ابزار مدرن در مدیریت آب نیز در دهه‌های اخیر توان علمی و مهندسی کشور بیانگر ظرفیت‌های چشمگیری در اعمال مدیریت عاقلانه آب بوده است. البته در اصلاح ساختار مدیریت آب نمی‌توان صرفا به دستگاه‌های حاکمیتی به تنهایی امید داشت. در کشورهای در حال توسعه قدرت حاکمیت در ایجاد سازمان‌های مردم‌نهاد، توانمندسازی آنها برای تغییر وضعیت موجود در استفاده صحیح از منابع آبی و حفاظت کمی و کیفی از آن و راهبری با مشارکت جامعه مدنی و بخش خصوصی لازم است. همچنین، برنامه اصلاح ساختار مدیریت آب باید در فضای شفاف، قانونمند و فارق از هر گونه منافع محلی و اعمال نظرات سیاسی و براساس مدیریت به‌هم‌پیوسته آب صورت گیرد. بهره‌وری و استفاده عقلانی از منابع آب در راستای برقراری تعادل منطقه‌ای و ایجاد رفاه اجتماعی بر اساس سیاست‌های کلان و برنامه‌های منشعب از آن و به‌کارگیری ظرفیت‌های علمی مؤثر خواهد بود؛ بنابراین قبل از هر اقدامی مدیریت آب باید براساس برنامه آمایش سرزمین و حسابرسی دقیق آب اقدام به تخصیص عادلانه آب بین مصارف و مناطق کند. برای حسابرسی آب نیاز به مقیاس و اندازه‌گیری قابل قبول تمام کنشگران عرصه آب است و این اقدام مادامی‌که فرایند تحلیل اطلاعات به دانش مدیریت برای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کامل نشود، میسر نخواهد شد.برمبنای درک این واقعیت که بدنه بزرگ مدیریت آب با کارایی نه چندان قابل قبول و سطح بهره‌وری پایین از یک‌سو و تعدد انجام پروژه‌های بزرگ مبتنی‌بر بودجه دولتی از سوی دیگر شرایطی را فراهم کرد که توجه به ضرورت انجام اصلاحات ساختار مدیریت آب در کشور به عنوان مهم‌ترین اولویت مطرح می‌شود...

ادامه در صفحه ۴

با نهایت تأسف و تأثر درگذشت مرحوم

حاج سیدمحمود محتشمی‌پور (بزرگ خاندان)

را به اطلاع همه اقوام، دوستان و آشنایان محترم می رساند. به همین مناسبت مجلس ختمی روز دوشنبه ۱۳۹۸/۰۱/۱۹ از ساعت ۱۴ تا ۱۵:۳۰ در مسجد بلال صدا و سیما واقع در خیابان ولی‌عصر(عج) نرسیده به پارک‌وی برگزار می‌شود.

سرکار خانم فخرالسادات محتشمی‌پور
جناب آقای مصطفی تاجزاده

مصیبت درگذشت مرحوم حاج سیدمحمود محتشمی‌پور را تسلیت عرض می‌کنم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزومندم.

مهدی رحمانیان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

آگهی دعوت به همکاری

وزارت نیرو، در راستای راهبرد شایسته گزینی در دولت دوازدهم و ایجاد فرصت های برابر برای همه افراد دارای صلاحیت های عمومی و تخصصی خدمتگزاری، از متخصصین داوطلب واجد شرایط برای همکاری در سمت‌های زیر دعوت به اعلام آمادگی می نماید:

۱ - مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب شهری استان مرکزی
۲ - مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب شهری استان گلستان
۳ - مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب شهری استان مازندران

برای کسب اطلاع از شرایط احراز و وظایف مربوطه و همچنین تکمیل فرم درخواست، لطفاً از تاریخ ۹۷/۱۲/۲۵ لغایت ۹۸/۰۱/۲۳ به آدرس www.moe.gov.ir مراجعه فرمائید.

وزارت نیرو

م الف ۳